

KONSPEKT ĆWICZEŃ Z PRZEDMIOTU „POSTĘPOWANIE CYWILNE”
SSA dr Joanna Naczyńska

Temat: *Orzeczenia. Uchybienia w orzeczeniach sądowych. Budowa uzasadnienia do wyroku i typowe błędy w uzasadnieniach*

Czynności procesowe sądu o charakterze decyzyjnym

- zarządzenia:
 - przewodniczącego: stosuje się do nich odpowiednio przepisy o postanowieniach (art. 362 k.p.c.), na niektóre przysługuje zażalenie (art. 394§1 k.p.c.)
 - sądu: nie wymagają szczególnej formy, nie podlegają zaskarżeniu (art. 153 k.p.c. sąd zarządza odbycie posiedzenia przy drzwiach zamkniętych)
- orzeczenia:
 - nakazy zapłaty
 - wyroki
 - postanowienia (merytoryczne w postępowaniu nieprocesowym)
 - uchwały SN

Regulamin urzędowania sądów powszechnych z dnia 23 grudnia 2015 r

§ 94. 1. Na wstępie wyroku zamieszcza się wyrazy: "W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej", poprzedzone wizerunkiem orła określonym dla godła Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Orzeczenie sporządza się w formie wydruku komputerowego bądź na druku pismem maszynowym. W razie braku takich możliwości orzeczenie sporządza się odręcznie.

3. Pisemne uzasadnienie orzeczenia utrwała się w formie wydruku komputerowego bądź pismem maszynowym.

§ 95 W składach wieloosobowych orzeczenie i jego pisemne uzasadnienie podpisuje się imieniem i nazwiskiem, w przypadku skróconej formy podpisu potwierdza się go imienną pieczęcią lub nadrukiem danych o imieniu i nazwisku.

Zasady orzekania:

- zasada związania sądu granicami powództwa
- możliwość zastrzeżenia na rzecz pozwanego prawa powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności; dłużnik może powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności tylko wówczas, gdy ograniczenie to zostało zastrzeżone w tytule wykonawczym (art. 837 k.p.c.); problem nakaz zapłaty – pozwany jako dłużnik rzeczowy wniósł o uzupełnienie nakazu zapłaty przez ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości;

Zgodnie z art. 492 § 1 k.p.c. każdy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym, w tym i nakaz zapłaty z weksla stanowi tytuł, inny niż postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, uprawniający do zabezpieczenia wykonania roszczeń, z tą jednak różnicą, że nie zaopatruje się go w klauzulę wykonalności. Niezależnie od tychże skutków, zgodnie z art. 492 § 3 k.p.c., nakaz zapłaty wydany na podstawie weksla, po upływie terminu do zaspokojenia, staje się także natychmiast wykonalny, stanowiąc tytuł egzekucyjny (art. 777 § 1 pkt. 1 k.p.c.), a po nadaniu mu klauzuli

wykonalności przez Sąd - tytuł wykonawczy, stanowiący podstawę egzekucji sądowej objętego nim świadczenia (art. 776 k.p.c.).

Wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty jako tytułu wykonawczego, w oparciu o art. 492 § 3 k.p.c., nie pozbawia tego nakazu zapłaty przymiotu tytułu zabezpieczenia, nadanego mu mocą art. 492 § 1 k.p.c., dając nadal powodowi uprawnienie do zabezpieczenia swoich roszczeń pieniężnych w stosunku do pozwanej w sposób określony w art. 747 k.p.c. Art. 492 § 3 k.p.c. przewiduje możliwość wstrzymania wykonania nakazu zapłaty, nie precyzując przesłanek takiego rozstrzygnięcia. Stąd też stosując art. 492 § 3 k.p.c., Sąd Okręgowy trafnie odwołał się do zbliżonej instytucji wstrzymania wykonania nieprawomocnego orzeczenia unormowanej w art. 346 k.p.c. i z zestawienia tych przepisów zasadnie wywiódł, że skoro uwzględnienie wniosku o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty z weksła stanowi odstępstwo od generalnej zasady, iż nakaz zapłaty podlega wykonaniu mimo wniesienia przeciwko niemu zarzutów, koniecznym jest, by strona pozwana wykazała, a przynajmniej wysoce uprawdopodobniła, że zachodzą istotne wątpliwości co do zasadności żądania pozwu.

Ograniczenie zabezpieczenia przez wyłączenie spod zabezpieczenia

Nakaz zaskarżony w części (sprzeciw, zarzuty) – upada rozstrzygnięcie o kosztach

- moratorium sędziego (możliwość rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub eksmisję – możliwość wyznaczenia odpowiedniego terminu do spełnienia świadczenia (art. 320 k.p.c.) – ilość rat (10 lat podział majątku i dział spadku), jeśli raty niewymagalne, a wyrok prawomocny to czy Sąd nada klauzulę na całość
- możliwość zasądzenia odpowiedniej sumy wg oceny sądu w sprawach o naprawienie szkody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, jeżeli sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione – możliwość zastosowania art. 322 k.p.c. nie zwalnia strony od obowiązku dowodzenia;

Sformułowanie rozstrzygnięcia przez Sąd pierwszej i drugiej instancji, mapa i inne dokumenty jako integralna część rozstrzygnięcia

Klasyfikacja wyroków:

- ze względu na sposób ustosunkowania się do powództwa
 - uwzględniające powództwo
 - oddalające powództwo
- ze względu na treść:
 - zasądzający świadczenie
 - ustalający istnienie albo nieistnienie stosunku prawnego lub prawa
 - kształtujący stosunek prawny albo prawo
- ze względu na skutki prawne
 - deklaratywne
 - konstytutywne;
- ze względu na zakres rozstrzygnięcia
 - zwykły
 - częściowy
 - wstępny

- końcowy
- łączny
- uzupełniający

- ze względu na sposób wydania i zachowanie pozwanego:
 - zaoczny
 - kontradiktoryjny

Skutki prawne orzeczeń:

- prawomocność (art. 363-366 k.p.c.)
- wykonalność (art. 333-338 k.p.c.)
- skuteczność (art. 360 k.p.c.)

§ 194. 1. Klauzulę wykonalności umieszcza się na wypisie orzeczenia sądu pierwszej instancji. Jeżeli jednak w postępowaniu odwoławczym orzeczenie to zostało zmienione lub zasądzone dalsze koszty postępowania, wypis orzeczenia sądu pierwszej instancji powinien obejmować także treść rozstrzygnięcia w drugiej instancji.

§ 195. Jeżeli tytułem egzekucyjnym jest ugoda zawarta przed sądem lub innym organem, klauzulę wykonalności umieszcza się na wypisie protokołu obejmującego treść ugody.

§ 196. Jeżeli tytuł wykonawczy wydaje się wierzycielowi, który w postępowaniu rozpoznawczym zwolniony był od kosztów sądowych, na tytule zamieszcza się adnotację: "wierzyciel zwolniony od kosztów sądowych".

Rektyfikacja orzeczeń:

- sprostowanie (art. 350 k.p.c.)
- uzupełnienie (art. 351 k.p.c.)
- wykładnia (art. 352 k.p.c.)

§ 96. 1. Po uprawomocnieniu się postanowienia o sprostowaniu orzeczenia, na oryginale orzeczenia niezwłocznie umieszcza się wzmiankę o sprostowaniu. Wzmiankę tę podpisuje kierownik sekretariatu wydziału.

Odpisy sprostowanego orzeczenia wydaje się w brzmieniu uwzględniającym sprostowanie, a na żądanie strony lub uczestnika postępowania nieprocesowego umieszcza się wzmiankę o sprostowaniu na doręczonych im wcześniej odpisach i wypisach.

Uzasadnienie wyroku

- na wniosek złożony w terminie 7 dni od ogłoszenia, względnie od doręczenia odpisu wyroku (osoby osadzone, wyrok zaoczny); wniosek złożony przed ogłoszeniem wyroku (nawet parę minut) sąd odrzuca jako przedwczesny, odrzuceniu podlega także wniosek spóźniony; nie jest przedwczesny wniosek o uzasadnienie po ogłoszeniu, a przed doręczeniem osadzonemu;

w postępowaniu uproszczonym – możliwość złożenia wniosku o uzasadnienie do protokołu; sformułowanie wniosku: o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie przy czym żądanie strony doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem należy traktować także jako żądanie sporządzenia uzasadnienia

- z urzędu: gdy strona, która nie zażądała uprzednio sporządzenia uzasadnienia, zaskarżyła wyrok w ustawowym terminie, a wniesiony środek odwoławczy odpowiada

wymaganiom kodeksu i nie podlega odrzuceniu, jak również, gdy wniesiona została skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia; sąd odwoławczy z urzędu uzasadnia wyroki uchylające zaskarżony wyrok i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania

Inne orzeczenia podlegają uzasadnieniu o ile są zaskarżalne (wymienione w art. 394 k.p.c., bądź w innym przepisie); np. nie podlega zaskarżeniu postanowienie odmawiające przywrócenia terminu.

Wygłoszenie uzasadnienia i jego transkrypcja

Uzasadnienie wyroku sporządza przewodniczący rozprawy, a jeżeli sprawozdawcą był inny sędzia, wtedy należy to do niego (§ 88 i 89 reg. sąd.). Gdy nie jest to możliwe (np. wskutek ustąpienia ze stanowiska, długotrwała choroba), uzasadnienie powinien sporządzić inny sędzia, który brał udział w wydaniu wyroku. Jeżeli sprawa rozpoznana była w składzie jednego sędziego i ławników, a przewodniczący nie może sporządzić uzasadnienia, może podjąć się tego ławnik, któremu przewodniczący wydziału – w razie potrzeby – powinien przydzielić do pomocy sędziego. Gdy sporządzenie uzasadnienia jest w ogóle niemożliwe – przewodniczący wydziału powinien o tym uczynić wzmiankę w aktach sprawy.

Sędzia nie ma obowiązku uzasadniania wyroku, do którego zgłosił zdanie odrębne (koperta)

Skład ławniczy – uzasadnienie podpisuje tylko sędzia

Redakcja uzasadnienia:

- staranność, dokładność, zwięzłość; powinno być jasne i zrozumiałe, niedopuszczalne jest odwoływanie się do argumentacji zawartej w pismach procesowych stron, którą można jedynie - w razie przychylenia się do niej – przytoczyć w uzasadnieniu;

- ton spokojny i rzeczowy, stanowczy (kategoryczny) i jednoznaczny; musi mieć charakter rozstrzygający,

- poprawność językowa; bez zbytniego dramatyzmu, bądź humorystycznego przedstawiania okoliczności faktycznych, bez zwrotów gwarowych; bez popisów oratorskich, ozdobników, epitetów i bez nadużywania przymiotników; zalecany czas przeszły przy ustalaniu faktów i forma bezosobowa przy wypowiedziach sądu;

Budowa uzasadnienia

- **część wstępna** (historyczna) – żądania powoda i ich uzasadnienie, obronę pozwanego i jego zarzuty, ewentualnie także istotne fakty – sporne i niesporne, ponadto przekształcenia przedmiotowe i podmiotowe procesu, jeśli nastąpiły w sprawie; ustalenia faktyczne; „ostatecznie po sprecyzowaniu pozwu”
- **podstawa faktyczna rozstrzygnięcia** - ustalenia faktyczne poczynione przez sąd – zgodnie z wynikiem postępowania dowodowego i swobodną oceną dowodów oraz z ewentualnym zastosowaniem domniemań (art. 231 i 234 k.p.c.), obejmuje ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione; dowody, na których się oparł i przyczyny, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;

- **podstawa prawna rozstrzygnięcia:** subsumpcja prawna poczynionych w sprawie ustaleń z wyjaśnieniem zastosowanych przepisów prawa materialnego.
- uzasadnienie sądu odwoławczego (treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, jego podstawa faktyczna i prawna, zarzuty apelacji, stanowisko przeciwnika procesowego, własne ustalenia faktyczne, odniesienie się do zarzutów apelacji formalnych i materialnych, (z urzędu zgodność orzeczenia z prawem materialnym)

Funkcje uzasadnienia wyroku:

- umożliwienie stronom sformułowanie wniosków i zarzutów apelacyjnych,
- umożliwienie kontroli zasadności i legalności zaskarżonego wyroku przez sąd odwoławczy
- ustalenie granic powagi rzeczy osądzonej (zwłaszcza w razie oddalenia powództwa) oraz innych skutków wyroku.

Jak sędziowie siedzą za stołem.

Źródła prawa:

- 1) Ustawa z 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. DZ.U z 2018r., poz. 1360 ze zm.)
- 2) Ustawa z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018r., poz. 300 ze zm.)
- 3) Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 23 grudnia 2015r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych; Dz.U. z 2015r., poz. 2316.

Zalecana literatura:

- 1) B. Bładowski, *Metodyka pracy sędziego cywilisty*, LEX 2013
- 2) T. Ereciński (red.), J. Gudowski, M. Jędrzejewska, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze*, 2006
- 3) Tadeusz Ereciński (red.), P. Grzegorzczak, Maria Jędrzejewska, Karol Weitz, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze*, 2016.
- 4) A. Jakubecki, J. Bodio, T. Demendecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M.P. Wójcik: *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany 2017; Lex/el 2017*

Orzeczenia:

- 1) wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 22 września 2017r., I ACa 899/16 i z 9 sierpnia 2017r. I ACa 231/17: zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być uznany za trafny tylko wówczas, gdy wady konstrukcyjne uzasadnienia zaskarżonego wyroku mają charakter kardynalnych mankamentów, które uniemożliwiają kontrolę wydanego orzeczenia
- 2) wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 8 marca 2017r., I ACa 1050/16: przepis art. 233 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu treści art. 328 § 2 k.p.c., nakłada na sąd orzekający obowiązek: wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i

wiarygodności, wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej - wyższej instancji i skarżącemu - na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie, a także przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności.

- 3) postanowienie SN z 24 lutego 2012r. II UZ 62/11, LEX nr 1242132: postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie i nie przysługuje od niego zażalenie do Sądu Najwyższego. Jednakże na wniosek strony, zgłoszony w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, postanowienie sądu drugiej instancji odmawiające przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, może być skutecznie kwestionowane w tym zażaleniu, jeżeli miało wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu o odrzuceniu wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.
- 4) postanowienie SN z 10 lutego 2017r. V CZ 3/17; LEX nr 2241411: W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje przekonywujące stanowisko, zgodnie z którym wniosek o uzasadnienie orzeczenia i doręczenie go stronie powinien być zgłoszony po ogłoszeniu tego orzeczenia, także wówczas, gdy do ogłoszenia dochodzi w trybie publikacyjnym. Dopiero złożenie wniosku po takim ogłoszeniu może wywołać skutek procesowy. Wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem można złożyć skutecznie dopiero po ogłoszeniu orzeczenia. Wyrok istnieje dopiero od chwili jego ogłoszenia, a nie od dnia jego ogłoszenia, a Sąd - zgodnie z art. 332 § 1 k.p.c. - jest związany wydanym wyrokiem od chwili jego ogłoszenia, a nie od dnia jego ogłoszenia.
- 5) wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 lipca 2017r., I ACa 186/17: przewidziane w art. 320 k.p.c. rozłożenie świadczenia na raty służyć ma, co oczywiste, przede wszystkim dłużnikowi, musi jednak dawać jednocześnie wierzycielowi szanse zaspokojenia się. By taki cel osiągnąć, dłużnik musi mieć realną możliwość spełnienia świadczenia w formie ratalnej, w przeciwnym razie bowiem ani on sam nie odczuje ulgi, ani wierzyciel nie zostanie należycie zaspokojony, a wszystko zakończy się i tak postępowaniem egzekucyjnym.
- 6) wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 22 marca 2016r. I ACa 787/15, LEX nr 2025501 : Przepis art. 320 k.p.c. ma charakter wyjątkowy, jego zastosowanie skutkuje uszczupleniem należności wierzyciela, a nadto odracza w czasie uzyskanie świadczenia. Choć ustanowiony jest w interesie dłużnika, stosując go sąd powinien mieć jednak na uwadze interesy obu stron. Sytuacja finansowa pozwanego jest jedną z okoliczności, które mają znaczenie dla oceny tego, czy występuje "szczególnie uzasadniony wypadek" w rozumieniu art. 320 k.p.c., nie jest to jednak okoliczność, która ex lege implikuje zastosowanie tej instytucji. Przeciwnie, fatalna, nie rokująca poprawy sytuacja finansowa pozwanego powinna - co do zasady - przemawiać za odstąpieniem od rozłożenia świadczenia na raty, gdyż z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, iż nie doprowadzi to do wykonania zobowiązania, a tylko odroczy uzyskanie przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego.
- 7) wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie I ACa 298/15: Sąd nie może przez zastosowanie art. 322 k.p.c. zwolnić powoda z ciężaru gromadzenia materiału procesowego i dowodzenia faktów (zob. art. 232). Sądzić zatem należy, że stosowanie art. 322 k.p.c. możliwe jest dopiero, jeżeli powód wyczerpał wszelkie możliwe środki dowodowe.

- 8) wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie I ACa 584/16, LEX nr 2391899: posiedzenie wyznaczone na ogłoszenie wyroku ma charakter posiedzenia jawnego, o czym wprost stanowi art. 326 § 2 k.p.c. Oznacza to, że w sytuacji nieobecności strony na rozprawie, która została zamknięta i odroczone ogłoszenie wyroku, najbliższym posiedzeniem, w rozumieniu art. 162 k.p.c., jest posiedzenie wyznaczone na ogłoszenie wyroku. Na tym posiedzeniu strona nieobecna na zamkniętej rozprawie, może więc zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania i wnieść o wpisanie stosownego zastrzeżenia do protokołu tego posiedzenia.

Kazusy:

- 1) w wyroku rozwodowym Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz małoletniej córki stron alimenty po 600zł miesięcznie. Powódka złożyła wniosek o uzupełnienie wyroku przez zasądzenie pełnych dochodzonych alimentów po 1.000zł miesięcznie. Czy rozstrzygnięcie Sądu było kompletne (Sąd nie oddalił żądania zasądzenia alimentów w pozostałym zakresie) i czy Sąd może uwzględnić wniosek o uzupełnienie wyroku ?

Odp.: Zgodnie z art. 58 § 1 k.r.o. w wyroku orzekającym rozwód sąd z urzędu orzeka, w jakiej wysokości każde z małżonków obowiązane jest do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletniego dziecka. Obowiązek rozstrzygnięcia w tej materii ma charakter bezwzględny. Sąd więc musi rozstrzygnąć o obowiązku alimentacyjnym nawet wówczas, gdy strona nie zgłosiła żądania lub też oświadczyła, że rezygnuje z alimentów. Zatem w tym wypadku nie dochodzi do wydania wyroku zasądającego lub oddalającego powództwo o zasądzenie alimentów, chociaż obciążenie kosztami utrzymania dziecka w określonej kwocie wywołuje takie same skutki, jak gdyby powództwo w całości zostało uwzględnione, bądź zostało uwzględnione tylko w części, a w dalszym zakresie zostało oddalone. Skutek materialnoprawny jest więc identyczny chociaż ze względu na specyfikę postępowania w sprawach rozwodowych zapada orzeczenie innej treści. Oznacza to, że choć wyrok rozwodowy nie zawiera wyrzeczenia: „oddala żądanie zasądzenia alimentów na małoletnie dziecko w pozostałej części”, to orzeczenie regulujące alimenty podlega zaskarżeniu, także w zakresie, w jakim Sąd zgłoszonego w tej materii żądania nie uwzględnił. Zatem Sąd Okręgowy prawidłowo sformułował sentencję rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów na małoletnią córkę stron. Rozstrzygnięcie to zarówno formalnie, jak i merytorycznie jest kompletne, nie podlega uzupełnieniu i – wbrew wywodom zażalenia – w takim kształcie podlegało zaskarżeniu apelacją, w ramach której powódka mogła dochodzić zasądzenia kwoty wyższej.

- 2) Sąd Okręgowy postanowił w ramach zabezpieczenia, na czas trwania procesu rozwodowego - zobowiązać powoda do łożenia na rzecz małoletniego syna alimentów po 700 zł miesięcznie. Nie oddalił wniosku w pozostałym zakresie. Zażalenie na to postanowienie wniosła pozwana, domagając się jego zmiany przez uwzględnienie w całości jej wniosku o zabezpieczenie i zobowiązanie powoda do łożenia na rzecz małoletniego alimentów po 1.000zł miesięcznie. Wywodziła, że alimenty zabezpieczone zaskarżonym postanowieniem, nie uwzględniają potrzeb małoletniego i możliwości powoda, w tym jego dochodów z umów zlecenia.

Odp. Reguły omówione w kazusie 1 nie dotyczą postanowień o udzieleniu zabezpieczenia alimentów. Obowiązujące przepisy nie nakładają bowiem na Sąd obowiązku wydania z urzędu postanowienia w przedmiocie zabezpieczenie alimentów (a nawet nie dopuszczają fakultatywnie takiej możliwości). Oznacza to, że Sąd Okręgowy, zaskarżonym postanowieniem winien był orzec o całości żądania wniosku pozwanej o zabezpieczenie alimentów na syna stron. Obligowały go do tego regulacje art. 325 k.p.c. in fine w zw. z art. 361 k.p.c. stosowane w postępowaniu zabezpieczającym poprzez art. 13 §2 k.p.c. Jednakże Sąd Okręgowy zobowiązał powoda do łożenia na rzecz syna po 700zł miesięcznie i nie oddalił wniosku pozwanej w dalej idącym zakresie. Sytuacja ta uprawniała obydwie strony do złożenia, stosownie do art. 351 § 1 k.p.c. w przewidzianym ku temu terminie wniosku o uzupełnienie zaskarżonego postanowienia. Nie uprawniała natomiast pozwanej do wniesienia zażalenia na rozstrzygnięcie w części, w jakiej nieuwzględniono jej wniosku, ponieważ takowe nie zapadło. Stosownie bowiem do art. 370 k.p.c. stosowanym poprzez art. 397 § 2 k.p.c. - zażalenie przysługuje jedynie od orzeczenia wydanego, a więc – istniejącego. Zażalenie na orzeczenie nieistniejące, z racji braku substratu zaskarżenia, nie jest dopuszczalne.